Akredytacja Państwowej Komisji Akredytacyjnej (Uchwała Nr 474/2010 z dn. 27. 05. 2010 roku)

Warszawskie Forum Rodziców nt.:
Jakich autorytetów poszukuje współczesna młodzież
Warszawskie Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych
i Szkoleń oraz Stowarzyszenie *Rodzice w Edukacji*
Warszawa, 21 lutego 2012 roku

Certyfikat Jakości Kształcenia 2011-2016
Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich

O roli osób znaczących w rozwoju dzieci i młodzieży

Prof. dr hab. Anna I. Brzezińska

Instytut Psychologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie

Punkt wyjścia

Jakie czasy, tacy ludzie i „takie młodzieży chowanie”

- Dzieciństwo i młodość rodziców są **INNE** niż dzieciństwo i młodość ich dzieci dzisiaj
- Kulturowy (także cywilizacyjny) kontekst rozwoju rodziców w ich dzieciństwie i młodości był **INNY** niż aktualny kontekst rozwoju ich dzieci

co się zmieniło ?

Tanie loty
do Afryki?

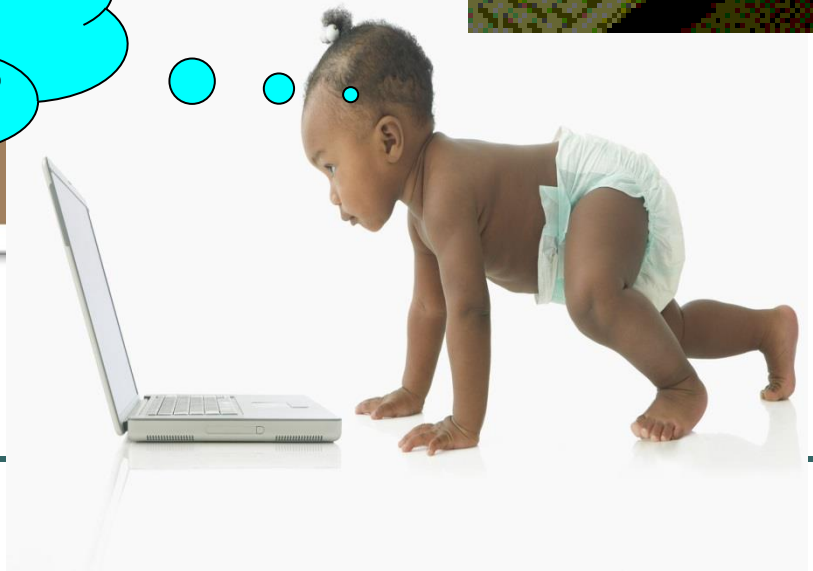

Jak można opisać relacje między młodszym i starszym pokoleniem i co z tego wynika dla wychowania

?

KULTURA post-figuratywna

DZIADKOWIE

Koncentracja
na przeszłości
➔ **STAGNACJA**

Strażnicy
tradycji

rodzice

dzieci

KULTURA **ko** - figuratywna

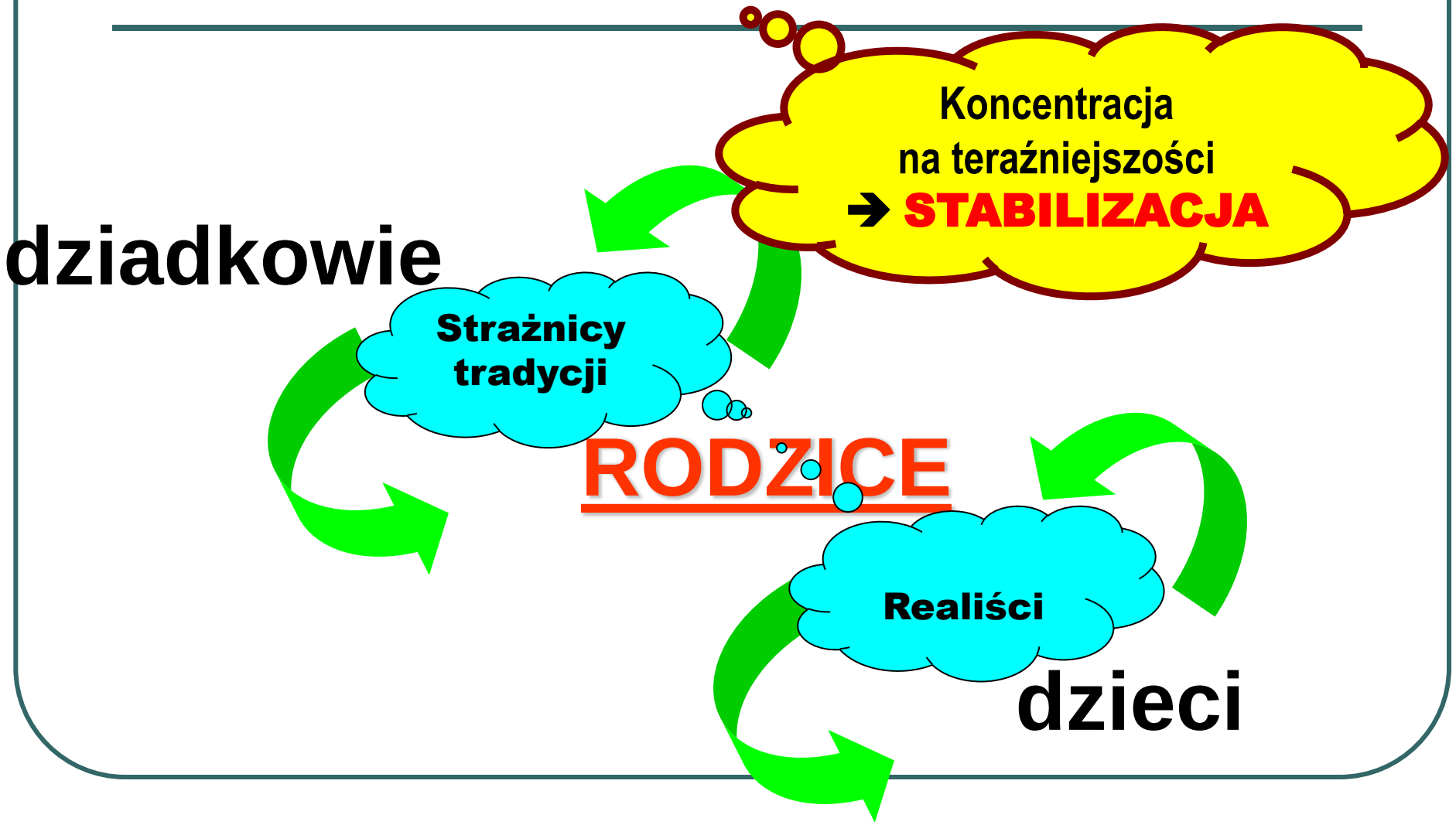

KULTURA **pre** - figuratywna

Koncentracja
na przyszłości
➔ **TRANSFORMACJA**

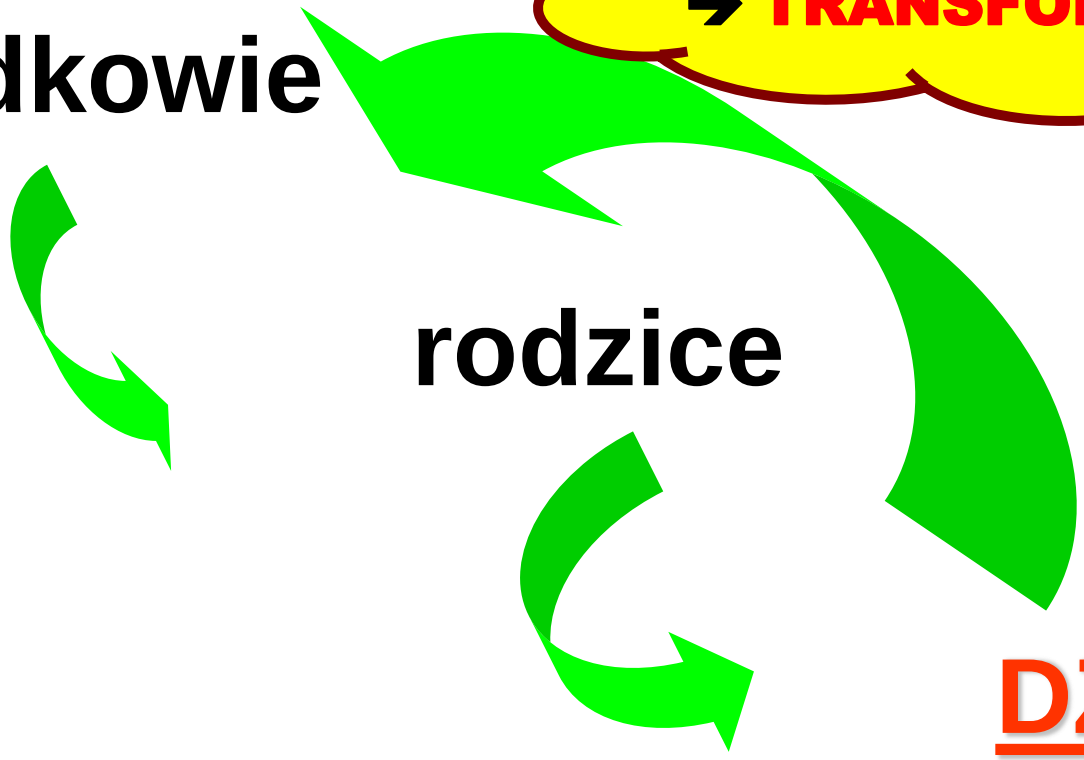

Nośnicy
zmian

Jak (już) nie myśleć o relacjach:

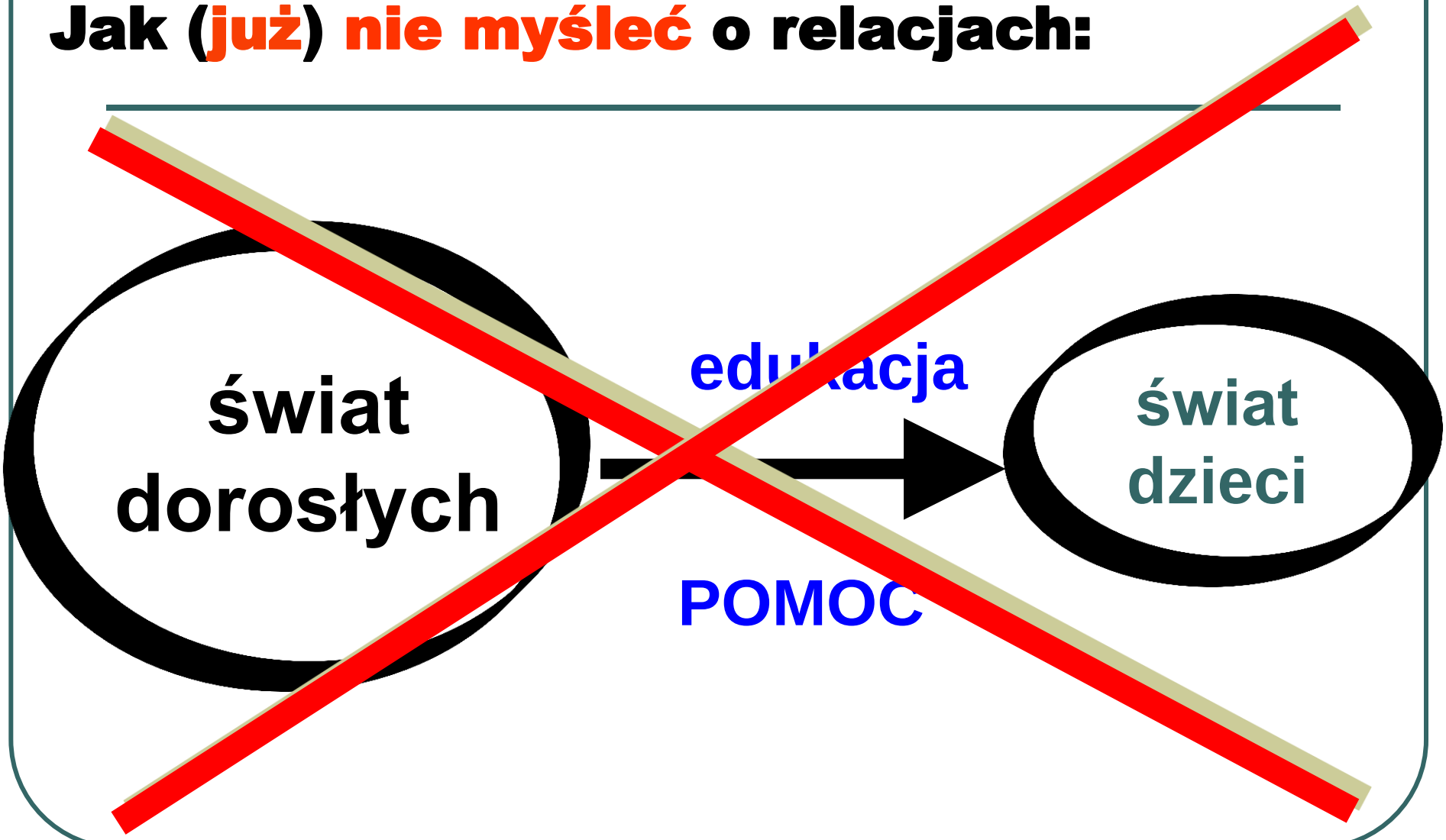

Jak (dziś) myśleć o relacjach:

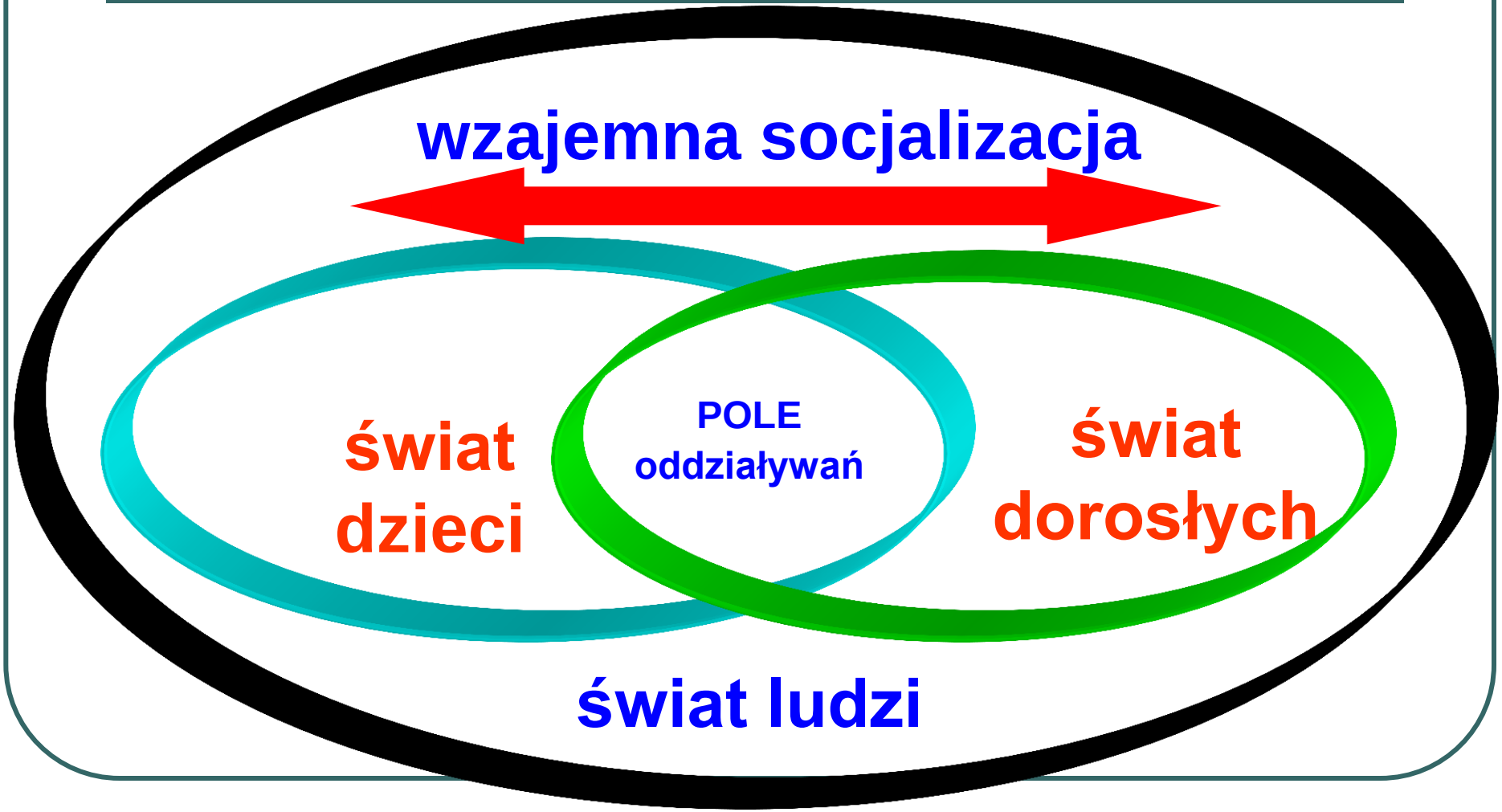

W jakim kontekście działają dorośli i dzieci ?

Świat społeczny dziecka:

kto może stać się osobą znaczącą?

Świat społeczny dorosłego:
kto może stać się osobą znaczącą?

Cechy osoby znaczącej:

- Osoba **wyróżniona** ze względu na częstość kontaktów oraz ich wagę z punktu widzenia zaspokajania ważnych potrzeb
- **Osoba powiązana** z nami **silną emocjonalną więzią** :
  - duża bliskość
  - zaufanie
  - dawanie poczucia bezpieczeństwa
- Osoba **stanowiąca wzorzec** postępowania:
  - wzór zachowania w różnych sytuacjach
  - umiejętność „zachowania zimnej krwi” w sytuacjach trudnych
  - wzorzec moralny
  - wyrazista tożsamość
  - osoba o wysokiej pozycji i społecznym szacunku / uznaniu

Kiedy stajemy się dla kogoś osobami znaczącymi?

- Częste przebywanie ze sobą - fizyczny kontakt
- Częste rozmowy ze sobą oraz razem z innymi ludźmi
- Wspólne ustalanie celów działania
- Wspólne poszukiwanie sposobów realizacji celów
- Podejmowanie razem wielu różnorodnych zadań / działań
- Wspólne rozwiązywanie trudności, pokonywanie przeszkód
- Zostawianie miejsca dla aktywności partnera
- Dbanie o równowagę „wkładu” wszystkich stron w interakcji
- Otwarte ujawnianie własnych UCZUĆ

Kiedy potrzebujemy osób znaczących?

Kiedy osoba znacząca staje się AUTORYTETEM?

Wtedy, gdy obserwujemy, że zachowanie osoby znaczącej dla nas:

- jest zgodne z uznawanymi przez nią zasadami (spójność wewnętrzna)
- jest skuteczne i doprowadza do realizacji zakładanych przez nią celów (wiarygodność)
- jest pozytywnie wartościowane, akceptowane, a osoba jest szanowana przez otoczenie (spójność zewnętrzna)

Podstawowy warunek „zdrowej” edukacji: RÓWNOWAGA

Różnorodność

wyzwania

zasoby

wsparcie

Wnioski: rola dorosłego

- Coraz rzadziej wzór do naśladowania, a coraz częściej osoba, z którą razem się coś robi dla innych i razem z innymi
- Coraz rzadziej „źródło wiedzy” i „wyrocznia moralna”, a coraz częściej partner w rozmowie, dyskusji, sporze, wymianie opinii i ocen

Rozejrzyj się .....

Twoje źródła wsparcia:

- Rodzice i dziadkowie
- Dzieci i wnuki
- Dalecy krewni, sąsiedzi
- Przyjaciele i koledzy z lat szkolnych
- Przypadkowo spotkani ludzie
- Różni specjaliści „od ciała i duszy”
- Kto jeszcze ..... ?

Rodzina R

Środowisko wychowawcze:

- **Brak wymagań**
- **Brak dystansu**
- **Brak kontroli**

- Brak granic
- Nadmierna różnorodność
- Słabe uporządkowanie
- Rozmyte wartości

Rola dorosłego:

DOROSŁY to *Wielki nieobecny*

Efekt rozwojowy:

Tożsamość **ROZPROSZONA**

→ *WIECZNIE NIEZADOWOLONY, ZAGUBIONY*

Rodzina M

Środowisko wychowawcze:

- Chwiejne wymagania
- Chwiejny dystans
- Słaba kontrola

Rola dorosłego:

DOROSŁY to *Kumpel*

Efekt rozwojowy:

Tożsamość **MORATORYJNA** → *WIECZNY POSZUKIWACZ, SŁOMIANY OGIEŃ*

- Słabe granice
- Nadmierna różnorodność
- Słabe uporządkowanie
- Chwiejne wartości

Rodzina N

Środowisko wychowawcze:

- Stawianie wymagań „bez dyskusji”
- Trwały, daleki dystans
- Ścisła kontrola

- Silne i sztywne granice
- Nadmierna jednorodność
- Silne uporządkowanie
- Sztywny system wartości

Rola dorosłego:

DOROSŁY to *Wzorzec Moralny i Krynica Mądrości*

Efekt rozwojowy:

Tożsamość **NADANA** → *KONSERWATYSTA, UPARTY JAK KOŃ*

Rodzina O

Środowisko wychowawcze:

- Stawianie wymagań „w dyskusji”
- Elastyczny dystans
- Rozumna kontrola

- Elastyczne granice
- Optymalna różnorodność
- Dobre uporządkowanie
- Stabilny system wartości

Rola dorosłego:

DOROSŁY to *Szanowany partner*

Efekt rozwojowy:

Tożsamość **OSIĄGNIĘTA** *Spełniony, Zadowolony, Optymista*
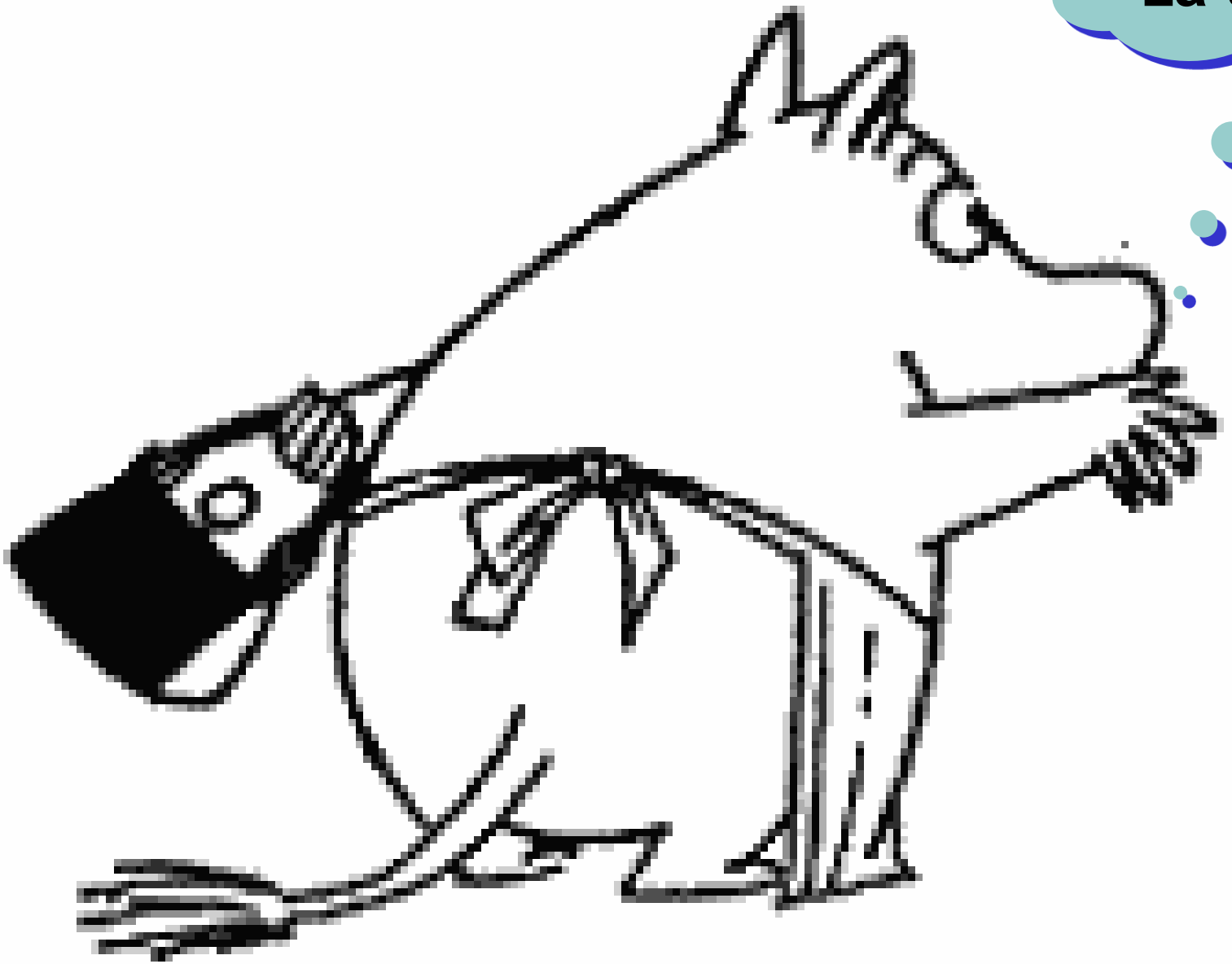
Dziękuję za uwagę !